

הקבץ יזמות

0201-1884 מבוא ליזמות חברתית

Introduction to Social Entrepreneurship

סמסטר א' – שנה"ל תשפ"ב

פרטי הקבוצות בקורס

קבוצה	יום בשבוע	שעה	בחינה	אופן הלימוד	מרצה	דואר אלקטרוני	יצירת קשר
סמסטר א' מחצית ראשונה	ה	16:15-17:45	אין	היברידי	ד"ר ענבל אבו	inbalitta@gmail.com	דרך המייל – מענה 'שע 72 בטווח של

עוזר הוראה: הדר אסרף
מייל: hadaras2@gmail.com

היקף הלימודים

2 ש"ס

תיאור הקורס

הקורס יעסוק ברקע ההיסטורי והכלכלי ליזמות חברתית בעולם ובישראל; בחלקו הראשון הקורס נעסוק במקורות האידאולוגיים הכלכליים והחברתיים של היזמות החברתית ובמושגים המקיפים ומרכיבים את עולם היזמות החברתית (עמותה, קרנות, פילנתרופיה, ארגוני שינוי, אקטיביזם חברתי ועוד). החלק השני יעסוק במודלים שונים הקיימים בעולם המשלבים בין מרכיבים עסקיים לחברתיים - עסקים-חברתיים, קואופרטיבים, פרויקטים מניבי הכנסות בעמותות ועוד. וחלקו האחרון של הקורס יעסוק בהיבטים ארגוניים וניהוליים של מיזמים חברתיים – מדידה והערכה, משאבי אנוש ומערך המשילות. הקורס ילווה בהרצאות אורח של דמויות מפתח בשדה היזמות החברתית – משקיעים, יזמים ומנהלים.

תפוקות למידה

עם סיום הקורס בהצלחה יוכל הסטודנט:

- להכיר את עולם היזמות החברתית ואת הרקע להתפתחותו
- להכיר ולדון בדילמות ובסוגיות הייחודיות המלוות הקמה וניהול של מיזם חברתי.
- להכיר מודלים שונים של מיזמים ויזמות חברתית בישראל והעולם
- להיחשף לדמויות המפתח בשדה באמצעות הרצאות אורח פרונטליות או דיגיטליות

הערכת הסטודנט בקורס והרכב הציון

אחוז	מטלה	תאריך	גודל קבוצה/ הערות
45%	ניתוח ראיון עם יזם\ת חברתי או עסקי-חברתי או הצגת יזם\יזמת\מיזם חברתי או עסקי-חברתי	עד סוף הקורס לאורך הקורס בתיאום מול המרצה	יחידים\זוגות
35%	ניתוח פרק פודקאסט וניתוח פריט קריאה	לאורך הסמסטר	יחידים
20%	הערכת מרצה – השתתפות בפעילויות לאורך הקורס (לפחות 5 מתוך 6) והשתתפות בקורס	לאורך הסמסטר	יחידים

שימו לב – מטלות הקורס משולבות לאורך הקורס כולו כחלק מהשיעורים (ראו תוכנית הקורס) מתוך שאיפה לסיים את הסמסטר ללא חובות

דרישות הקורס

- לסטודנטים המגיעים לשיעורים המקוונים - נדרשת פתיחת מצלמה
- השתתפות בקורס מחייבת חתימה על טופס ההצהרה המופיע עם תחילת העבודה במודל (ראו בנספח 1 של הסילבוס)
- קריאת חומר רקע לשיעורים
- האזנה לפודקאסטים כהכנה לשיעור

מרכיבי הערכה בקורס

- 20% הערכת מרצה – השתתפות בפעילויות (במהלך השיעור) כמו גם באופן ליני והשתתפות בשיעורים
- 45% - ראיון עם יזם\ת – בהלימה לדרישות המטלה **או** הצגת יזם\יזמת\מיזם – בהלימה למחזון הערכה
- 35% - ניתוח פריט קריאה ופרק פודקאסט – בהלימה להנחיות העבודה

כל אי עמידה באי אלו ממטלות הקורס מחיבת הודעה מראש) במייל) למתרגלת הקורס

הערכת הקורס ע"י הסטודנטים

- בסיומו של הקורס הסטודנטים ישתתפו בסקר הוראה על מנת להסיק מסקנות לטובת צרכי הסטודנטים והאוניברסיטה.

אתר הקורס

- אתר הקורס מתנהל במערכת המודל וחומר הקורס והמטלות מופיעות באתר
- אתר הקורס יהווה המקום המרכזי בו ימסרו הודעות לסטודנטים, לפיכך מומלץ להתעדכן בו מדי שבוע, לפני השיעור, ובכלל – גם בתום הסמסטר.

- תרגילי הבית וההגשות של מטלות הקורס יתבצעו דרך אתר הקורס בכלים מקוונים
- לתשומת לבכם - בכיתה ידונו גם נושאים (ובפרט דוגמאות) שאינם מופיעים בשקפים או מופיעים בכותרת בלבד. כל אלו הינם חלק בלתי נפרד מחומר הקורס.

תוכנית הקורס

מועד המפגש	תוכן	ביבליוגרפיה לקראת המפגש פודקאסט להאזנה לפני השיעור Tel Aviv	מהשטח
פעילות 1 - הצגת עצמי - לאורך הקורס			
נושא 1: התפתחות היזמות החברתית			
מפגש 1	<ul style="list-style-type: none"> המצע האינדואולוגי הכלכלי חברתי לבסיס היזמות החברתית 	<ul style="list-style-type: none"> גדרון ואחרים (2018) - הכלכלה החברתית החדשה בישראל - מבוא, פרק 1. הרקע להתפתחות הכלכלה החברתית. 	<p>פודקאסט 'הקול על יזמות חברתית': תוכנית 1 (30 דק')</p> <p>פעילות 2 מסמך משותף - השפעת הדמוקרטיה</p>
מפגש 2	<ul style="list-style-type: none"> בין קפיטליזם לסוציאליזם מגזרי המשק 	<ul style="list-style-type: none"> גדרון ואחרים (2018) - הכלכלה החברתית החדשה בישראל - פרק 2 - עמ' 55-49 	<p>פודקאסט 'הקול על יזמות חברתית': תוכנית 16 תפקיד המדינה ביזמות חברתית (40 דק')</p> <p>גיידסטאר guidestar</p>
מפגש 3	<ul style="list-style-type: none"> בין קפיטליזם לסוציאליזם ישראל - התפתחות היסטורית 	<ul style="list-style-type: none"> גדרון, לימור וזכלינסקי (2014) - ממגזר שלישי למגזר אזרחי - חלק ג ו-ד גדרון ואחרים (2018) - הכלכלה החברתית החדשה בישראל - התפתחות הכלכלה החברתית בישראל - פרק 3 	<p>פודקאסט 'הקול על יזמות חברתית': תוכנית 42 - המדריך למתעניין בעולם החברתי (37 דק')</p> <p>פעילות 3 מסמך משותף - ארגונים חברתיים</p>
נושא 2 מיהו היוזם החברתי?			
מפגש 4	<ul style="list-style-type: none"> מיהו יזם ומיהו היוזם החברתי? 	<ul style="list-style-type: none"> Stephan, U. & Drencheva, A. (2017) 	<p>פודקאסט 'אנשים ומחשבים': ד"ר אבשלום אדרת.</p> <p>פעילות 4 מענה על הסקר - האם אני יזם?</p>
נושא 3 סביבת היזמות החברתית			
מפגש 5	<ul style="list-style-type: none"> היברידיות בין העסקי לחברתי 	<ul style="list-style-type: none"> יאנג, ד. (2005). מתח בין הייעוד לשוק בניהול מלכ"רים 	<p>פודקאסט 'הקול על יזמות חברתית': תוכנית 17 - דילמות יומיות בין העסקי לחברתי (47 דק')</p> <p>פודקאסט 'הקול על יזמות חברתית': תוכנית 23 - האקו-סיסטם של העסקים החברתיים (40 דק')</p>
מפגש 6	<ul style="list-style-type: none"> עולם ה-VUCA 	<ul style="list-style-type: none"> Bennett, N. and Lemoine, G.J. (2014). <u>What VUCA Really Means for You.</u> 	<p>סרטון על ה-VUCA (עברית) סרטון מצוין - הסבר של כותבי המאמר על עולם ה-VUCA</p> <p>פעילות 5 מהו ה-VUCA סביבי כיום?</p>
נושא 4 מודלים ארגוניים של יזמות חברתית			
מפגש 7	<ul style="list-style-type: none"> יזמות עסקית-חברתית בישראל ובעולם ה-1 	<ul style="list-style-type: none"> גדרון ואחרים (2018) - הכלכלה החברתית החדשה בישראל - פרק 2 - עמ' 55-65. רשות Defourny, Jacques, Marthe, Conceptions of Social Enterprise in Europe and the US; pp. 32-53 	<p>פודקאסט 'הקול על יזמות חברתית': תוכנית 32 - יצוא יבוא של מודלים חברתיים (42 דק')</p> <p>פודקאסט 'כסף טוב': פרק 21 - יזמות כתחביב ערן שטרן מראיין את ניר סער שותף מייסד במיזם החברתי "בצוותא" (65 דק')</p>

קריאת חובה

1. גדרון, ב., לימור, נ., זיכלינסקי, א. (2014). *ממגור שלישי למגור אזרחי – לשאלת הזהות הקולקטיבית של ארגוני המגור האזרחי*. מכון ואן ליר. ירושלים.
2. גדרון, ב., מוניקנדם-גבעון, י., אבו, ע., קפלן, א. (2018). *הכלכלה החברתית החדשה בישראל*. הוצאת רסלינג.
3. ינוס, מ. (2009) *עולם ללא עוני*, הוצאת אחוזת בית.
4. לחמן מסר, ד. ואחרים. (2012). *שוק הון חברתי לישראל*. נדלה ב-29.08.2016 מ: http://www.sheatufim.org.il/multimedia/upl_doc/doc_240112_239804.pdf
5. מוניקנדם-גבעון, י., אבו, ע. וגדרון, ב. (2016). "מסגרות ארגוניות המספקות תעסוקה לאוכלוסיות מוחלשות והשפעתן על שילובן בחברה - תרומתם הייחודית של עסקים חברתיים". קרן המחקרים של ביטוח לאומי. <https://www.btl.gov.il/Mediniyut/BakashatNetunim/dohot/Pages/mounikendem.aspx>
מורג, ע. (2017). מדידה של תכניות חברתיות. מכון ירושליים למחקרי מדיניות ומכון מילקן לחדשנות. https://milkeninnovationcenter.org/wp-content/uploads/2017/10/110-FINAL-HB-WEB-F-_Anat.pdf
6. Bennett, N. and Lemoine, G.J. (2014). *What VUCA Really Means for You*. *Harvard Business Review*. January-February 2014.

הומר האזנה

1. פודקאסט מלווה קורס - לאורך הקורס נשלב תוכניות מפודקאסטים שונים ביניהם:
2. 'הקול על יזמות חברתית' - <https://hatochnit.simplecast.fm/episodes>
3. פודקאסט 'כסף טוב' של ערן שטרן – זמין ביו-טיוב לצפייה או [soundcloud](https://www.soundcloud.com/eran-shtrn)-ב או [Spotify](https://www.spotify.com/artist/eran-shtrn)-ב
4. פודקאסט 'מדרום תפתח הטובה' – זמין [להאזנה במגוון ערוצים](https://www.youtube.com/watch?v=...)

קריאת רשות

1. יאנג, ד. (2005). מתח בין הייעוד לשוק בניהול מלכ"רים. *בטחון סוציאלי*, מס' 70. עמ' 32-55.
2. Cooney, K., Nyssens, M., O'Shaughnessy, M., et al. (2016). *Public Policies and Work Integration Social Enterprises: The Challenge of Institutionalization in a Neoliberal Era*. *Nonprofit Policy Forum*, 7(4), pp. 415-433.
3. Cooney, K., & Shanks, T. (2010). New approaches to old problems: Market-based strategies for poverty alleviation. *Social Service Review*, 29(5), 29-55.

4. Defourny, J. & Nyssens M. (2010). Conceptions of Social Enterprise in Europe and the US: Convergence and Divergences, *Journal of social Entrepreneurship*, vol. 1 no. 1, pp. 32-53.
5. Stephan, U. & Drencheva, A. The person in social entrepreneurship: A systematic review of research on the social entrepreneurial personality, In G. Ahmetoglu, T. Chamorro-Premuzic, B. Klinger, & T. Karcisky (Eds.), **The Wiley Handbook of Entrepreneurship**. Chichester: John Wiley.

נספח 1: טופס הצהרה להשתתפות בקורס בלמידה מקוונת

טופס הצהרה

- למען שמירת פרטיותם של משתתפי השיעור והגנה על זכויות היוצרים של סגל ההוראה:
1. אני מתחייב/ת לכבד את זכותם לפרטיות של המשתתפים בשיעור ולהימנע מפגיעה בפרטיותם ובפרטיותו של צד שלישי.
  2. אני מסכים/מה לצילום והקלטה של שיעורי הקורס בהם אקח חלק. ידוע לי כי ההקלטות יפורסמו באתר הקורס וישמשו את משתתפי הקורס לצרכי למידה בלבד, וכן את סגל ההוראה לצרכים אקדמיים ומחקריים.
  3. אני מתחייב/ת לא לצלם, להעתיק, להקליט או להפיץ כל חומר מחומר הקורס.
  4. אני מתחייב/ת להשתתף בכל השיעורים בהם המצלמה שלי פתוחה באופן אשר מכבד את כל משתתפי השיעור. קרי, אקפיד על לבוש נאות, שיח מכבד, לאחר קבלת רשות דיבור מהמרצה והימנעות מעיסוקים שאינם ממטרות השיעור.
  5. ידוע לי שהפרה של הוראות אלו עלולה להביא להעמדה לדין משמעת.

מטלות הקורס

מטלת ראיון עם יזם/ת/מיזם

משקל המטלה – 25%

הגשה בזוגות או ביחידים

הנחיות מפורטות מופיעות באתר הקורס בתיקיית המטלה

מטלה זו מבוססת על מטלת הראיון מתוך הספר :

Timmons, J.A., and Spinelli, S. (2015). *New Venture Creation: Entrepreneurship in the 21st Century*. McGraw Hill Irwin, New York, New York, 10th edition.

הפורמט המוצע מטה הינו מבנה ראיון שנעשה בו שימוש על ידי סטודנטים בקורסי יזמות ברחבי העולם - זהו פורמט המתבונן על היזם/ת ועל תהליך היזמות מזווית כרונולוגית ומבנה את הראיון בצורה מוסדרת.

תוצר המטלה הנדרש :

תעודת זהות של הראיון - את מי ראייתם? למה בחרתם אותו/ה? למה ציפיתם בראיון?

זיהוי סוג היזמות - איזה סוג של יזמות חברתי בחרתם לראיון ולמה? האם המרואיינת/ת עמד בציפיות שלכם מסוג זה של יזמות?

רפלקציה המתייחסת לתובנות שלכם מתוך הראיון, כפי שמתואר בשלב 5 (2 עמודים) של הנחיות העבודה

מועד אחרון להגשת המטלה – 13.01 בחצות לתיקייה המתאימה באתר הקורס

מועד אחרון להחזרת העבודה – 13.2 דרך המודל או המייל

מטלת הצגת יזם\ת\מיזם

משקל המטלה – 25%

הנחיות מפורטות מופיעות באתר הקורס בתיקיית המטלה

הגשה בזוגות או ביחידים

במסגרת מטלה זו באפשרותכם לבחור יזם\ת\מיזם חברתי בארץ או בעולם, ולהציגו - הדגש בהצגה שלכם צריך להיות קשור לאחד, לפחות, משיעורים ומהתכנים בהם עסקנו ומעוגן ונשען על בסיס תיאורטי.

משך זמן ההצגה - עד 15 דק'

מרכיבי הערכת ההצגה:

- יצירתיות
- מעורבות של הקבוצה
- חיבור לנושא השיעור
- הערכת מרצה

תוכן נדרש - קישור לרקע התיאורטי של הנושא, רקע על האדם המתואר, רקע על המיזם שאותו הוא יזם וכל מידע רלוונטי בעיניכם לחיבור של שלושתם.

מטלה מסכמת – 65%

הנחיות מפורטות מופיעות באתר הקורס בתיקיית המטלה

את העבודה יש להגיש בזוגות או שלשות – לא תתאפשר הגשה ביחידים ולא בקבוצות מעל 3

את העבודה יש להגיש בהלימה לכללי הכתיבה האקדמית

מועד הגשת העבודה – עד חודש מסיום הקורס

הגשת העבודה – דרך המודל